
VSO SCHOOLDIPLOMA UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING

Reglement om te werken met ‘diploma VSO praktijkonderwijs’

en een handreiking om te werken met het reglement en het portfolio

Disclaimer

De landelijke expertgroep heeft met grote zorgvuldigheid een reglement en bijbehorende handreiking om te werken met het schooldiploma en portfolio opgesteld. Onderwijscentrum de Twijn en het schoolbestuur hebben ervoor gekozen om dit reglement aan te passen en te gebruiken voor de eigen school. De landelijke expertgroep, De Twijn examencommissie, de Onderwijsadviseur noch de Sectorraad GO kunnen aansprakelijk gesteld worden voor het wel of niet behalen van het diploma of voor enige schade in welke vorm dan ook. De Twijn is verantwoordelijk voor het vaststellen van de inhoud van dit schooleigen reglement en het portfolio en de werkwijze om te komen tot het diplomeren.

Inhoudsopgave

Artikel 1.	Algemeen.....	4
Artikel 2.	Begrippen.....	5
Artikel 3.	Totstandkoming en wijzigingen	6
Artikel 4.	Publicatie.....	6
Artikel 5.	De eisen voor het behalen van een diploma.....	7
	Deel 1. Het portfolio met tenminste de volgende onderdelen.....	7
	Deel 2 Het Diplomagesprek	7
Artikel 6.	Het examendossier.....	8
Artikel 7.	Herkansing.....	8
Artikel 8.	De examencommissie van de school.....	8
Artikel 9.	Beroepsmogelijkheid	9
Artikel 10.	Vaststelling	9
Artikel 11.	Slotbepaling.....	9
Artikel 12.	Bronvermelding.....	9

Leeswijzer: overal waar hij of zijn staat, wordt ook zij of haar of genderneutraal of anders bedoeld.

Artikel 1. Algemeen

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen die zijn toegelaten tot het uitstroomprofiel dagbesteding in het voortgezet speciaal onderwijs een diploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties.

Aan het schooldiploma VSO dagbesteding worden streefeisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als zijn omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen het inzichtelijk maken van ontwikkeling op de volgende gebieden:

- De ontwikkeling en toekomstwensen op het gebied van de praktijkvorming.
- De ontwikkeling en toekomstwensen op het gebied van de domeinen 'wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming'.
- De talenten en voorkeuren van de leerling.

Het resultaat van de doorgemaakte ontwikkeling wordt opgenomen in het examendossier en zichtbaar in het portfolio van de leerling.

De schoolloopbaan wordt afgesloten met het bespreken van het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling neemt deel (in de meest ruime betekenis van het woord) binnen zijn mogelijkheden aan deze bespreking. Dit is in aanwezigheid van een examinerator uit de eigen school, waar mogelijk een aanbieder van dagbesteding (bijvoorbeeld een stagebegeleider) en voor de leerling belangrijke personen.

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het schooldiploma VSO praktijkonderwijs, binnen het profiel dagbesteding uit.

Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of die niet voldoen aan de voorwaarden van het schooldiploma, ontvangen het schooldiploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de VSO school en aan welke leergebieden gewerkt is.

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het diploma VSO praktijkonderwijs op de Twijn uitgewerkt, alsmede de wijze waarop de school deze criteria toetst en opneemt in het examendossier en het portfolio.

Daarnaast zijn de samenstelling en taken van de examencommissie vermeld en wordt de beroepsprocedure aangegeven.

Artikel 2. Begrippen

In dit reglement komen de volgende begrippen aan bod in alfabetische volgorde. Elk begrip wordt kort toegelicht.

Assessor	: Een door de school aangewezen persoon, die bevoegd is om een examengesprek te voeren of een proeve van bekwaamheid te beoordelen. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling (is onafhankelijk).
Competentie	: Het geheel van kennis, (vak)vaardigheden en de houding die een leerling nodig heeft voor het uitoefenen van een beroep.
Examencommissie	: De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een diploma behaald heeft.
Examendossier	: Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen, waaronder relevante bewijsstukken van het genoten onderwijs inclusief de stages.
Examenkandidaat	: Een leerling die de opleiding voltooid heeft en examen gaat doen.
Expertgroep	: Een werkgroep bestaande uit 8 VSO-scholen en een projectleider die in opdracht van de Sectorraad GO het reglement hebben opgesteld en verantwoordelijk is voor de inhoud en de bijstelling van het reglement
Geschillencommissie	: Een commissie, bestaande uit leden van de school, die een bindend besluit neemt over een geschil tussen een leerling en zijn ouders en de school. In de geschillencommissie neemt niet de directeur noch de voorzitter van de examencommissie deel.
Leerlingen	: Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het VSO hebben en onderwijs volgen en ingeschreven staan in het uitstroomprofiel dagbesteding.
Mentor	: Specifieke begeleider vanuit de school voor de leerling.
Ouder(s)	: Ouder(s), verzorger(s) of voogd(en) van de leerling(en).
Portfolio	: Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen. Dit kan digitaal of op papier zijn.
Proeve van bekwaamheid	Een proeve van bekwaamheid kan onderdeel zijn ter afronding van de stage of praktijkvorming. De proeve van bekwaamheid is een afsluitende praktijktoets in een realistische context, waarmee wordt vastgesteld of de examenkandidaat de beroepscompetenties en vakvaardigheden in voldoende mate beheerst.
Reglement	: Een set van afspraken met betrekking tot het diploma VSO praktijkonderwijs.
Schoolleiding	: Leden van het managementteam van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.

- Sectorraad GO : De Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs vertegenwoordigt schoolbesturen en scholen die werkzaam zijn binnen het gespecialiseerde onderwijs. Samen met de scholen is de Sectorraad GO verantwoordelijk voor goed onderwijs plus de daarbij behorende ondersteuning voor speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in Nederland.
- Teamleden : Personeelsleden van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
- Verklaring : Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het reglement om het diploma VSO praktijkonderwijs te behalen, ontvangen een verklaring. In de verklaring staat vermeld wanneer een leerling stond ingeschreven bij de VSO school en hoeveel de leerling aanwezig is geweest (procentueel) en aan welke leergebieden de leerling gewerkt heeft.
- VSO : VSO is de afkorting van voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 3. Totstandkoming en wijzigingen

Het landelijke reglement

Het reglement diploma VSO praktijkonderwijs is ontwikkeld in opdracht van OCW en de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO). Voorstellen tot wijziging kunnen gedaan worden via de expertgroep VSO schooldiploma t.a.v. de heer [Mouris Boer](#) van De Onderwijsadviseur. De rijksoverheid heeft in de wet verankerd dat vanaf schooljaar 2021 – 2022 leerlingen het schooldiploma (in dit document ‘diploma VSO praktijkonderwijs’ genaamd) kunnen behalen. Scholen dienen zelf een reglement vast te stellen hoe zij gaan werken met het schooldiploma en het portfolio. De expertgroep heeft een voorstel gemaakt voor het reglement en het werken met het diploma en het portfolio. Scholen kunnen dit als basis gebruiken voor hun schooleigen reglement. De expertgroep heeft tijdens het ontwikkelproces feedback gevraagd en ontvangen van o.a. scholen, schoolbesturen, werkgevers en gemeenten. De leden van de expertgroep hebben met hun leerlingen overlegd.

De expertgroep evalueert jaarlijks het reglement en zal dit daar waar nodig bijstellen. De publicatie is via de [website](#) van de Sectorraad GO (onder het thema ‘expertgroepen’).

Het reglement van de school

Het reglement voor de diplomering van de Twijn is afgestemd met de medezeggenschapsraad en vastgesteld door het bevoegd gezag van de school (bestuur OZ Zwolle en Regio). Voorstellen tot wijziging worden gedaan door teamleden, leerlingen (vanuit de leerlingenraad) of de ouders (vanuit de medezeggenschapsraad). De schoolleiding monitort de gezamenlijke afspraken.

Artikel 4. Publicatie

De publicatie van het landelijke reglement is via de [website](#) van de Sectorraad GO onder het thema ‘expertgroepen’.

Het reglement van de Twijn ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van de school. Een samenvatting is in de schoolgids opgenomen en te vinden op de website van de school.

Artikel 5. De eisen voor het behalen van een diploma

Het portfolio is een verzameling van bewijsstukken van de doorgemaakte ontwikkeling van de leerling. Het portfolio geeft inzicht in de resultaten van deze ontwikkeling op verschillende onderdelen. Met het portfolio kan de leerling inzichtelijk maken wie hij is, wat de wensen zijn en wat hij kan. De leerling neemt (relevante) bewijsstukken op in het portfolio.

Deel 1. Het portfolio met tenminste de volgende onderdelen:

a) Presentatie “wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?”

De leerling presenteert zichzelf in het portfolio. Dit kan door middel van bijvoorbeeld beelden of andere bewijslast, passend bij de mogelijkheden van de leerling. De leerling presenteert wie hij is, waar hij woont en op welke school hij zit. De leerling presenteert waar hij goed in is, wat zijn talenten zijn. De leerling presenteert de hobby's en voorkeuren en wat hij graag wil bereiken. De leerling presenteert zijn toekomstdroom en wensen.

b) Praktijkvorming

De ontwikkeling op het gebied van de praktijkvorming vormt de kern van het 'schooldiploma VSO praktijkonderwijs binnen het profiel dagbesteding'. Het domein werken bestaat uit vier onderdelen:

- De talenten en voorkeuren van de leerling.
- Behaalde certificaten op het gebied van de praktijkvorming.
- De stages die de leerling heeft gelopen.
- Dit alles ondersteund met bewijsstukken zoals beoordelingen en foto's, collages en werkbladen.

Tijdens de praktijkvakken en de stages werkt de leerling aan het opdoen van vaardigheden (waaronder sociaal-emotionele competenties). De vaardigheden die de leerling beheerst, worden inzichtelijk gemaakt in het portfolio. Eventuele certificaten kunnen hier onderdeel van zijn.

De vaardigheden, beschreven op de behaalde certificaten, in combinatie met de talenten en voorkeuren van de leerling, geven een indicatie van wat een goede en prettige dagbestedingsplek voor de leerling zou kunnen zijn.

Een overzicht van de stages die de leerling heeft gelopen zijn opgenomen in het portfolio. Per stage is benoemd wat goed ging op de stage en wat de ontwikkeling van de leerling is.

Deel 2. Het Diplomagesprek

Wanneer het portfolio voldoet aan de in het reglement gestelde eisen, dan is de leerling geslaagd voor het 'schooldiploma VSO praktijkonderwijs, profiel dagbesteding'. Als afsluiting bespreekt de mentor/groepsleiding het portfolio. Samen met de leerling kijken zij terug op het onderwijsproces en vooruit op de toekomst. Dit gesprek kan ook vormgegeven worden in een groep met meerdere examenkandidaten. Dit diplomagesprek vormt de afsluiting van het diploma.

Het diplomagesprek kan en mag vrij ingevuld worden en bestaat bijvoorbeeld uit een presentatie van het portfolio, videobeelden van een stage of samen de collages bekijken. Bij dit gesprek is een examinerator van de eigen school of een trajectbegeleider aanwezig. En voor de leerling belangrijke personen. Aansluitend wordt ook het diploma uitgereikt en ondertekend.

Vaststellen geslaagd of gezakt

Als de leerling overgaat tot het diplomagesprek, dan is inmiddels voldaan aan de eisen van het portfolio zoals deze zijn omschreven in dit reglement en is de leerling inmiddels geslaagd voor het 'schooldiploma VSO praktijkonderwijs, profiel dagbesteding'. De uitreiking van het schooldiploma kan direct na afloop van het diplomagesprek zijn of op een nader door de school te bepalen moment.

Artikel 6. Het examendossier

De in Artikel 5 gestelde eisen zijn terug te vinden in het examendossier. Dit dossier bestaat minimaal uit:

1. Persoonsgegevens, kopie ID-bewijs, pasfoto.
2. Het portfolio met daarin tenminste:
 - a. Presentatie van 'Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik'.
 - b. Bewijzen van de praktijkvorming, (eventueel) behaalde certificaten en verslagen of beoordelingen van de stages.
3. De schriftelijke uitslag.

Artikel 7. Herkansing

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals die gesteld zijn in Artikel 5 en Artikel 6, worden besproken in de examencommissie. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen of;
- Bij bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling van de examencommissie van de school.

Artikel 8. De examencommissie van de school

De examencommissie bestaat in ieder geval uit:

- De teamleider of een door de teamleider afgevaardigde collega welke voorzitter is van de commissie.
- Een leerkracht/ mentor.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 5 en Artikel 6. Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma of een verklaring.
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

De commissie komt in mei van ieder schooljaar bijeen en in ieder geval aan het eind van de schoolloopbaan van de individuele leerling (bij eerder uitstromen). De examencommissie bepaalt of een schoolverlater een diploma dan wel een verklaring ontvangt. Als een leerling niet voldoet aan de eisen van voldoende certificering of voldoende onderwijsdeelname, dan wordt de leerling besproken in de examencommissie. De examencommissie zal informatie inwinnen bij het team (zoals mentoren, zorgteam, docenten die een certificaat niet verstrekt hebben) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

Artikel 9. Beroepsmogelijkheid

Een leerling (of zijn ouders) kan in beroep gaan tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken.

De geschillencommissie is een onafhankelijke commissie die (per geschil) wordt samengesteld door de school. De geschillencommissie bestaat uit drie leden. De directeur of teamleider van de school (degene die voorzitter is van de examencommissie) waarmee ouders een geschil hebben, heeft geen zitting in deze commissie.

Een leerling (en/ of diens ouders) kan in beroep gaan tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken. Dit beroep wordt binnen twee weken (10 werkdagen) na het besluit, schriftelijk bij de examencommissie van de school, t.a.v. de directeur/ teamleider, ingediend. De examencommissie van de school legt het beroep voor aan de geschillencommissie.

De geschillencommissie stelt binnen twee weken (10 werkdagen) na ontvangst van het beroep een onderzoek in, hoort de motivatie van de examencommissie en de ouder(s)/ leerling, oordeelt vervolgens naar redelijkheid en billijkheid en neemt een bindend besluit. Dit besluit wordt (schriftelijk en met redenen omkleed) binnen 5 werkdagen (15 werkdagen na ontvangst beroep) aan de leerling c.q. de ouders medegedeeld.

Artikel 10. Vaststelling

Dit reglement is vastgesteld door de Expertgroep van Onderwijscentrum de Twijn op datum 31-08-2021. Het reglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van de school na afstemming met de medezeggenschapsraad op 14-03-2022. De evaluatie en bijstelling van het schooleigen reglement is jaarlijks op een door de school te kiezen moment.

Artikel 11. Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.

Artikel 12. Bronvermelding

- Wijziging van de Wet op de expertisecentra, zie site de [Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).
- Kerndoelen VSO dagbesteding, zie de website van de [rijksoverheid](#) en de SLO.
- Zie de website van [S-BB](#).